

Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, dne 21. novembra 2008, o mobilnosti mladih

(2008/C 320/03)

SVET EVROPSKE UNIJE –

OB UPOŠTEVANJU NASLEDNJEGA:

1. Evropski svet se je marca 2000 v Lizboni in marca 2002 v Barceloni dogovoril o strateškem cilju Evropske unije, tj. da Unija do leta 2010 postane najbolj konkurenčno in dinamično, na znanju temelječe gospodarstvo na svetu, da njeni sistemi izobraževanja in usposabljanja do leta 2010 postanejo svetovno merilo za kakovost ter da se vzpostavi evropski prostor za raziskave in inovacije.
2. Evropski svet, ki se je sestel marca 2008 v Bruslju, je potrdil cilj, da se odstranijo ovire za svoboden pretok znanja z uvedbo t. i. pete svoboščine, ki bi med drugim vključevala povečano čezmejno mobilnost raziskovalcev, študentov, znanstvenikov in univerzitetnega pedagoškega osebja.
3. Povečanje mobilnosti je cilj vseh sklepov Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi akcijskih programov za obdobje 2007–2013 na področju kontinuiranega izobraževanja in usposabljanja mladih; to je tudi cilj evropskih programov in ukrepov na področju raziskovalne in podjetniške politike ter strukturnih skladov.
4. V priporočilu Evropskega parlamenta in Sveta o Evropski listini kakovosti za mobilnost (iz leta 2006) so predlagana ključna načela za zagotovitev boljših pogojev za pripravo, spremljanje in ocenjevanje obdobja mobilnosti mlade osebe v drugi državi članici.
5. Namen bolonjskega procesa, ki se nanaša na visokošolsko izobraževanje, in kopenhagenskega procesa, ki se nanaša na poklicno izobraževanje in usposabljanje, je ustvariti evropski prostor, ki omogoča večjo mobilnost študentov in učiteljev, preglednost pri priznavanju kvalifikacij ter študijskih obdobj in obdobj usposabljanja ter večje sodelovanje med izobraževalnimi zavodi.
6. Cilj različnih obstoječih (EQF, ECTS, *Europass*) in prihodnjih instrumentov EU (ECVET) je, da se evropskim državljanom omogoči boljše priznavanje in nadgradnja kvalifikacij in usposobljenosti, ter zagotavljanje informacij o možnostih izobraževanja po vsej Evropi (portala PLOTEUS in „Study in Europe“) ⁽¹⁾.

7. Sklepi Sveta o medkulturnih kompetencah iz maja 2008 poudarjajo prispevek mobilnosti k pridobivanju takih kompetenc.

8. Priporočilo Sveta o mobilnosti mladih prostovoljcev po Evropski uniji z dne 20. novembra 2008 obravnava vprašanja, ki se povezana prav z mobilnostjo mladih prostovoljcev.

POZDRAVLJA poročilo foruma strokovnjakov za mobilnost na visoki ravni, ki ga je Evropska komisija objavila junija 2008 ⁽²⁾, in sicer na zahtevo Sveta, da razvije in razširi mobilnost tako, da bi bila dostopna tudi drugim skupinam mladih, ne le študentom, ter poročilo Evropsko-socialnega odbora z dne 29. maja 2008 z naslovom „Boljše spodbujanje mobilnosti mladih v Evropi: praktični vidiki“.

SE ZAVEDA, da je:

mobilnost mladih v Evropi, ki temelji na načelu svobodnega gibanja, omogočenega vsem evropskim državljanom, ima osrednjo vlogo v evropskem sodelovanju na področju izobraževanja in usposabljanja, bodisi formalna, priložnostna ali neformalna, in je ključni izziv Evrope znanja, pomemben instrument za:

- spodbujanje občutka pripadnosti Evropi,
- spodbujanje socialnega in poklicnega vključevanja,
- zagotovitev konkurenčnosti evropskega gospodarstva v globaliziranem okolju.

UGOTAVLJA, DA:

kljub uspehu programa Erasmus mobilnost mladih vse prepo-gosto ostaja izjema; to velja tudi za študente, med katerimi jih zelo malo odide na študij ali na usposabljanje v podjetje v drugi državi članici. Še vedno je neuravnotežena glede na vrsto usposabljanja in sektorje, vrsto izobraževanja, države in družbeno okolje, kar je posledica zlasti pomanjkanja informacij, finančnih težav in nezadostnega priznavanja študija v tujini. Mobilnost še vedno ni dovolj poznana, zaradi pomanjkanja kakovostnih informacij in zanesljive in primerljive statistike izven okvira programov Skupnosti.

POUDARJA NASLEDNJA NAČELA:

1. Mobilnost zadeva vse mlade Evropejce, tj. učence, študente, vajence, prostovoljce, učitelje, mlade raziskovalce, inštruktorje, mladinske delavce, podjetnike ali mlade na trgu dela.

⁽¹⁾ <http://www.ec.europa.eu/ploteus>, <http://www.study-in-europe.org>

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/education/policies/2008/doc/resolution2004_en.pdf

2. Mobilnost je treba razumeti predvsem kot fizično mobilnost, kar pomeni bivanje v drugi državi zaradi študija, pripravišstva, opravljanja družbeno koristnega dela ali dodatnega usposabljanja v okviru vseživljenjskega učenja. Vendar pa lahko „virtualna mobilnost“, to je uporaba IKT za razvoj partnerstev ali izmenjav na daljavo z mladimi v drugih državah v okviru strukturiranega projekta izobraževanja ali usposabljanja, tudi bistveno pripomore k mobilnosti, zlasti v okviru šol.
3. Mobilnost ne more biti cilj sama po sebi, temveč naj bi bila prednostno sredstvo za krepitev evropskega državljanstva in konkurenčnosti; smisel mobilnosti je bogatitev usposabljanja in izkušenj mladih, krepitev njihove sposobnosti prilagajanja, zagotavljanje boljših možnosti zaposlovanja ter prek komunikacije v različnih jezikih in dojemanja različnih kultur krepitev medkulturnega razumevanja.
4. Da bi ambiciozna in transversalna politika za mobilnost v Evropi uspela, mora spodbuditi k mobilnosti vse mlade, njen cilj mora biti, da bo mobilnost v drugi evropski državi postopoma postala pravilo za vse; v ta namen je treba zagotoviti ustrezna finančna sredstva. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti tistim študentom, ki zaradi družbenega okolja, iz katerega prihajajo, ali posebnih potreb potrebujejo dodatno finančno podporo. Taka politika bi morala biti usmerjena tudi v priprave in podporo mobilnosti, ter priznavanje znanj, pridobljenih z mobilnostjo, in bi morala spodbujati razvoj mobilnosti za učitelje in mentorjeve, ki imajo pri tem ključno vlogo.
5. Cilj te politike mobilnosti je predvsem mobilnost znotraj Evrope, lahko pa prispeva tudi k razvoju mobilnosti med Evropo in tretjimi državami.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE, NAJ:

1. sprejmejo cilj, da obdobja izobraževanja v tujini postopoma postanejo pravilo in ne izjema za vse mlade Evropejce, in sicer s povečevanjem možnosti za čezmejno mobilnost na različnih področjih izobraževanja in usposabljanja ter – ob ustreznem upoštevanju njihovih nacionalnih okvirov in zakonodaje – na področju prostovoljnih dejavnosti;
2. s tem namenom uresničijo cilje iz programov Evropske unije na področju izobraževanja, mladih, kulture in državljanstva in raziskav za obdobje 2007–2013;
3. si na podlagi rezultatov dela foruma strokovnjakov na visoki ravni, čim bolj prizadevajo za naslednje cilje po letu 2013:

- 3.1 vsi mladi bi morali imeti priložnost sodelovati v eni od oblik mobilnosti, bodisi kot pripravniki v času študija ali

usposabljanja bodisi v okviru prostovoljnih dejavnosti. Zlasti:

- vsi učenci splošnih ali poklicnih šol bi morali imeti možnost sodelovati v programu mobilnosti v času svojega šolanja,
- vsi študenti v visokošolskih ustanovah bi morali imeti možnost, da del študija ali usposabljanja ali pripravništva opravijo v tujini. Visokošolske ustanove bi morale spodbujati, da bi bila takšna obdobja mobilnosti sestavni del študija na prvi ali drugi stopnji,
- bistveno bi bilo treba izboljšati možnosti za mobilnost v okviru poklicnega izobraževanja in usposabljanja;

3.2 mobilnost učiteljev, mentorjev in drugih pedagoških delavcev, zlasti v okviru sedanjih programov, bi bilo treba povečati;

4. postavijo te cilje v prakso na različnih ravneh, da bi povečali možnosti mobilnosti za mlade in izvajali partnerstva za mobilnost, ki bi vključevala vse zainteresirane strani – javne organe, podjetja in izobraževalne zavode in zavode za usposabljanje – ter civilno družbo.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE IN EVROPSKO KOMISIJO, NAJ V OKVIRU SVOJIH PRISTOJNOSTI sprejmejo ukrepe, ki upoštevajo nacionalne razmere in zakonodajo, z namenom odstranitve ovir za mobilnost na različnih področjih in zagotovili priznavanje obdobj izobraževanja in usposabljanja v tujini. V okviru različnih dejavnosti odprte metode usklajevanja na področjih izobraževanja in usposabljanja, kulture in mladih, naj zlasti:

1. Izboljšajo možnosti za mobilnost za vse mlade

- 1.1 izboljšajo upravljanje podpore mobilnosti s strani javnega sektorja, in sicer s spodbujanjem usklajenih ukrepov političnih in upravnih akterjev (Evropske unije, države, regionalnih in lokalnih organov, nacionalnih služb, odgovornih za upravljanje programov Skupnosti);
- 1.2 v celoti izkoristijo vse trenutne možnosti za mobilnost programov Evropske unije za virtualno mobilnost, ki vključujejo ne samo mlade, ampak tudi pedagoško osebje v širšem smislu;
- 1.3 upoštevajo potrebe, zlasti glede financiranja študentov, ki so v slabšem položaju in drugače ne bi mogli izkoristiti programov;

1.4 spodbujajo razvoj novih možnosti mobilnosti, zlasti z:

- razširitev partnerstev, ki vključujejo priznana obdobja mobilnosti v drugih zavodih ali strukturah, zlasti zvezah,
- povečanjem števila dvojnih in skupnih diplom,
- povečajo podporo za mobilnost mladih, tudi vajencev, v času njihovega poklicnega usposabljanja,
- povečanjem števila bivanj v drugih državah z namenom spoznavanja kulture in učenja jezika,
- spodbujanjem združevanja študentov, med drugim študentov iz evropskih umetniških šol, za izvajanje skupnih projektov,
- razvojem dodatnih modulov izobraževanja, ki jih izvajajo visokošolske ustanove, na primer poletnih tečajev,
- povečevanjem mobilnosti med podjetji in med podjetji in – akademskimi, raziskovalnimi in pedagoškimi krogi,
- ustvarjanjem priložnosti za izmenjavo v okviru prostovoljnih dejavnosti;

2. Zagotovijo boljše informiranje o vseh obstoječih programih mobilnosti

- 2.1 ozaveščanje glede prednosti mobilnosti med mladimi, osebjem, ki so zanje odgovorni, in njihovimi socialnimi krogi (zlasti njihovimi družinami, učitelji in izobraževalnim osebjem), ter mladinskimi delavci; v ta namen spodbujati dostop do informacij za te ciljne skupine z vsemi možnimi sredstvi;
- 2.2. nadalje krepijo spodbujanje in izvajanje programov Evropske unije na področju izobraževanja, mladine, kulture, državljanstva in raziskav

3. Poenostavijo postopke

- 3.1 nadalje poenostavijo načine izvajanja programov Evropske unije, in sicer s splošno uporabo večletnih sporazumov, zlasti na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja. Ti sporazumi so predpogoj za vzpostavitev trajnih partnerstev med zavodi za usposabljanje in podjetji;
- 3.2 izvajajo ali spodbujajo razvoj strategije finančne spodbude za organe in interesne skupine, zlasti učitelje, mentorje in mladinske delavce, ki organizirajo mobilnost mladih, za katere skrbijo, v Evropi;
- 3.3 izboljšajo priznavanje rezultatov, pridobljenih z mobilnostjo, s čim bolj splošnim priznavanjem rezultatov uvajanja za celotno obdobje mobilnosti, ki je potekalo v Evropi, in sicer z vključitvijo sistemov kvalifikacij držav

članic v evropsko ogrodje kvalifikacij in evropske instrumente, kot so *Europass*, sistem kreditnih točk ECTS in sistem ECVET do leta 2010.

4. Razširijo in razvejijo vire financiranja za mobilnost mladih

- 4.1 podpirajo mobilnost mladih z ustreznimi finančnimi sredstvi Skupnosti, v mejah finančnega okvira, zlasti iz strukturnih skladov – predvsem z boljšim izkoriščanjem možnosti, ki jih omogoča evropski socialni sklad – in dolgoročno s prilagoditvijo svojih smernic in upravljanja v skladu s prednostnimi nalogami držav članic, tako da bodo upoštevani cilji mobilnosti;
- 4.2 spodbujajo večjo razpršitev in boljše dopolnjevanje načinov financiranja projektov mobilnosti mladih, z uporabo virov financiranja javnega in zasebnega sektorja v mejah njihovih zmognosti (države, regionalnih in lokalnih organov, podjetij, bank, vključno z Evropsko investicijsko banko, fundacij, evropskih strokovnih združenj itd.);
- 4.3 upoštevajo posebne finančne potrebe študentov iz manj privilegiranega socialno-ekonomskega okolja ali študentov s posebnimi potrebami, da bi lahko sodelovali v programih mobilnosti;

5. Uporabijo načela, opredeljena v Evropski listini kakovosti za mobilnost v izobraževanju in usposabljanju, pri vseh oblikah mobilnosti, zlasti kar zadeva postopke za pripravo, spremljanje in ocenjevanje obdobja mobilnosti

- 5.1 spodbujajo izmenjavo dobrih praks, da se poveča sprejemna zmogljivost mladih Evropejcev, vključenih v programe mobilnosti, in kakovost tega sprejema;
- 5.2 pozivajo odgovorne interesne skupine, naj izboljšajo pogoje nastanitve, življenjske in delovne pogoje mladih Evropejcev, vključenih v programe mobilnosti, zlasti v študentskih domovih;
- 5.3 izboljšajo pogoje jezikovne in kulturne priprave mladih na programe mobilnosti;

6. Izboljšajo poznavanje mobilnosti med mladimi

- 6.1 preučijo tokove mobilnosti v Evropi z združevanjem in po potrebi pripravo zanesljivih in primerljivih statističnih podatkov;
- 6.2. učinkoviteje razširjajo obstoječe rezultate raziskav in spodbujajo njihovo zbiranje;
- 6.3. po potrebi izvedejo študijo vpliva, da se oceni konkretni prispevek mobilnosti mladih Evropejcev h kulturi in izobraževanju ter k posameznim strokam.

POZIVA EVROPSKO KOMISIJO, NAJ:

1. izdela delovni načrt, ki bi vključeval ukrepe za spodbujanje čezmejne mobilnosti v vseh evropskih programih, zlasti z razvojem mehanizmov za spodbujanje programov za mlade in skupaj s pristojnimi organi lažjim ustanavljanjem enotnih kontaktnih točk, ter portala za mobilnost evropske mladine, da bi se zagotovilo boljše razširjanje informacij med mladimi in pristojnimi izobraževalnimi zavodi, z ugotavljanjem možnosti vzpostavitve virtualne mobilnosti v okviru vseh programov in z zagotavljanjem sinergij med različnimi programi;
2. pred koncem leta 2010 objavijo poročilo o srednjeročnem razvoju mobilnosti mladine po Evropi in pripravljajo redna

poročila o stanju mobilnosti mladine in učiteljev v Evropski uniji, ki se vsaka štiri leta vključijo v vmesna poročila;

3. oblikujejo vodnik za države članice, regionalne in lokalne organe ter izobraževalne zavode in zavode za usposabljanje, ter akterje mladinskih politik, s katerim bi jim zagotovila dostop do drugih evropskih politik, ki podpirajo mobilnost, kot so strukturni skladi ter raziskovalne politike in programi;
4. preučijo izvedljivost oblikovanja novih sredstev finančne podpore za pomoč mladim pri izkoriščanju obdobja čezmejne učne mobilnosti, vključno z možnostjo „evropskih posojil za študente“, in poročajo Svetu o doseženem napredku.